

Výroční zpráva 2016

OBSAH

1. Úvodní slovo o C) T) A)	3
2. O metodě O.T.A. (Open Therapy of Autism Romany Straussové)	4
3. Pracoviště C) T) A)	5
4. Pracovníci C) T) A)	7
5. Projekt roku 2016 - Pilotní projekt VZP (řešitel prof. Paclt + C) T) A))	11
6. Služby C) T) A) 2016	13
Terapeuticko – diagnostické bloky	13
Intenzivní O.T.A. terapie	14
Individuální nácviky	14
Logopedie	14
Nácvik hry a kooperace ve dvojicích	15
Nácvik sociálně komunikačních dovedností	15
Konzultace s rodiči	16
Návštěvy v rodinách, předškolních a školních zařízeních	16
Videotrénink interakcí	16
Terapie rodinného systému (rodičovské a sourozenecké skupiny)	17
7. Aktivity C) T) A) 2016	
Pobyty pro rodiny dětí s PAS	17
Terapeutické letní tábory pro děti s PAS	19
Kurzy a přednášky na území ČR	21
Kurzy a přednášky pořádané v C) T) A)	24
Dlouhodobá školení	25
8. Sponzoři C) T) A)	26

1. Úvodní slovo o C) T) A)

Jsme **nezisková organizace** - zapsaný spolek: Středisko pro Centrum Terapie Autismu z.s., které vzniklo jako organizace navazující na činnost společnosti Centrum Terapie Autismu s.r.o. fungující od poloviny roku 2012 na území Prahy 2 a poskytující unikátní terapie k nápravě nebo zlepšení stavu dětí s autismem z celé republiky. **Cílem naší práce** je snaha pomoci rodičům porozumět situaci, ve které se ocitli. Snažíme se společně s rodiči nalézt srozumitelné a zachytivé body v budoucnosti. Společně s rodiči hledáme cesty, jak pracovat s dětmi a jak jim pomoci v jejich rozvoji.

Při práci využíváme **terapeutickou metodu O.T.A.** vyvinutou ředitelkou centra **Mgr. Romanou Straussovou, Ph.D.**

Autismus nevnímáme jako stigmatizující označení konečného stavu, ale jako poruchu s proměnlivou dynamikou, kterou můžeme ovlivnit. Pracujeme s dětmi od 15 měsíců do 15 let.

Za **cíl účinné terapie** považujeme spokojené dítě a spokojenou rodinu, kde edukovaný rodič, nezatížený předsudky, je schopný vnímat potřeby svého dítěte a účelně vynaloženým úsilím dosahuje toho, aby vývoj dítěte probíhal co nejzdravěji. Rodinu a dítě s autismem vnímáme jako systém, který podporujeme v jeho cestě ke změnám a spokojenosti.

Pokud dokážeme **upravit podmínky výchovy dítěte s PAS** tak, aby se zvládlo podřídit požadavkům vychovatele (zajistíme srozumitelnost), ale zároveň minimalizujeme jeho stres, vývoj dítěte se optimalizuje. Pokud dítěti svět nezpřehledníme a zůstane pro něj nesrozumitelný, dostaví se stres a aktivuje se behaviorální systém strachu. V takové chvíli je mozek dítěte zahlcen a nemůže plnohodnotně pracovat. Potom dítě i rozvoj jeho rozumových schopností stagnuje. To zpomaluje celkový vývoj a dítě začíná brzy zaostávat za vrstevníky.

Klíčová je role rodičů, jejich zvládnutí procesu přijetí diagnózy, důvěra v dítě a naděje ve změnu.

Za nezbytný považujeme **celostní přístup k pochopení problematiky autismu v kontextu vývoje jedince**. Tam, kde hovoříme o autismu, mluvíme o "poruchách autistického spektra". Toto označení napovídá, že v případě autismu jde o celou řadu obtížných okamžiků, které zasahují do všech oblastí života dětí s postižením a jejich rodin. Pro úspěšnou práci s rodinou dítěte s poruchou autistického spektra je klíčové **porozumění**, které umožní předvídat potenciálně obtížné situace. Dále je třeba posilovat v dítěti i rodině kompetence, umožňující takové situace zvládnout bez zvláštního úsilí.

K **významným úkolům** naší práce patří také **změna povědomí o problematice poruch autistického spektra u pediatrické obce a širší veřejnosti**. Dětský lékař hraje zásadní úlohu v životě rodin s malými dětmi ve chvílích, kdy se objeví podezření na výskyt vývojové poruchy nebo jiné nemoci. Edukovaný odborník je schopen rozeznat varovné signály, doptat se rodiče na případné detaily a vysvětlit svoje podezření, včetně doporučení dalšího postupu. Včasná diagnóza a intervence jsou však nesmírně důležité pro celou rodinu, protože zvyšují naději na pozdější mírnější průběh postižení a dávají větší šanci na zlepšení.

2. Terapeutická metoda O.T.A.

Terapeutická metoda O.T.A. RS neboli **Open Therapy of Autism Romany Straussově** vychází z dlouholetých výzkumů a studií práce s dětmi s poruchou autistického spektra.

O.T.A. je terapeutická metoda vyvinutá Mgr. Romanou Straussovou, Ph.D. a rozvíjená v C(T)A). Zahrnuje terapeutickou práci s dítětem s důrazem na generalizaci nabytých dovedností do rodiny.

Východiska O.T.A. Romany Straussově:

- **Videotrénink interakcí (VTI)** – modifikace evidence-based metody VTI pro práci s dětmi s PAS při zohlednění nejnovějších neurobiologických poznatků u PAS.
- **Teorie attachmentu** – dítě, které se začne uzavírat a ztrácí zájem o sociální svět, má i změněné reakce na iniciativy rodičů. Rodiče ze strachu o zdravý vývoj začnou dítě víc učit, víc stimulovat. Tím vyvolají u dítěte opačnou reakci, víc se uzavírá. Rodiče jsou ve svých kompetencích znejistěni. Nastavit vazbu rodič-dítě je u PAS základem úspěchu. Je třeba, aby si rodič ve vztahu k dítěti věřil, dítě nelitoval a neomlouval, bral ho, jaké je a měl na ně adekvátní požadavky.
- **Behaviorální přístupy**
- **Vývojová psychologie** – zohlednění aktuální vývojové úrovně dítěte, stimulace a podpora jeho přirozeného vývoje pomocí spoluprožívání, napojení a navození radostnosti, případně použitím kompenzačních metod (alternativní komunikace).
- **Motivace** – využití zájmů dítěte, oblíbených činností a her k navázání kontaktu a ochotě spolupracovat a následně i k překonávání sebe sama v méně oblíbených aktivitách.
- **Nácvik hry pomocí videoscénářů** – originální metoda, objevená v roce 2007 MUDr. V. Havelkovou a rozvinutá v r. 2008 a od té doby rozvíjená, přednášená Mgr. R. Straussovou, Ph.D. (Studie „Efektivita nácviku hry u PAS pomocí videoscénářů“ u 25 dětí ve věku 3-7 let, Mgr. Straussová, PhDr. Knotková: prezentována v anglickém jazyce na mezinárodní konferenci Autism-Europe 2012)
- **Rozkreslování sociálních situací** a využívání videozpětné vazby u dětí
- **Pozitivní zpevňování vycházející z VTI** i behaviorálních technik – oceňování konkrétních úspěchů a vhodného chování dítěte, posílení jeho sebevědomí, budování kladného sebepojetí.

Cíle využívání metodiky O.T.A. Romany Straussově:

- Stimulace pozornosti dítěte na základě eliminace rušivých pohybů za využití pozitivní zpětné vazby, která ovlivňuje psychický stav dítěte
- Podpora a zpevňování žádoucího chování při vytvoření pevného motivačního systému
- Socializace a kooperace s vrstevníky

- Sociální komunikace
- Práce na sebepojetí
- Odstraňování úzkosti na podkladě připojení se k prožívání dítěte, s důrazem na předvídatelnost

3. Pracoviště C) T) A)

Centrum Terapie Autismu má celkem **šest pracovišť**. Dvě pracoviště jsou v Praze 2, další pracoviště jsou v Mníšku pod Brdy, v Lounech, v Havlíčkově Brodě a v Ostravě.

V **areálu Emauzského kláštera** má Centrum Terapie Autismu v pronájmu tři nácvikové místnosti a jednu kancelář. Na konci roku 2015 byly prostory v Praze rozšířeny o další místnosti v ulici **Na Zderaze 11**, Praha 2. V těchto prostorách se nachází kuchyňka určená k nácviku stravování a dvě místnosti určené ke skupinovým nácvikům a intenzivním terapiím dle metodiky O.T.A. Romany Straussově.

Pražské pracoviště Na Zderaze, kde probíhají intenzivní terapie O.T.A.

Další pražské pracoviště se nachází v areálu Emauzského kláštera a probíhají zde setkání s rodinami, videotréninky, individuální terapie, logopedie, skupinové nácviky a přednášky.

Třetí pracoviště C)T)A) se nachází v **Lounech**. Probíhají zde individuální nácviky, skupinové nácviky a vstupní bloky. Pobočku vede **Mgr. Petra Jantošová**.

Čtvrté pracoviště naší organizace je v **Mníšku pod Brdy**. Zde probíhají individuální nácviky pod vedením **Mgr. Petry Hrdinové**.

Páté pracoviště C)T)A) funguje od roku 2015 v **Havlíčkově Brodě**. Probíhají zde individuální nácviky, nácviky hry a kooperace ve dvojicích, vstupní bloky, konzultace, návštěvy v rodinách, předškolních a školních zařízeních a příměstské tábory.

Pobočku vede **Bc. Marcela Novotná, DiS.**

Posledním pracovištěm C)T)A) je nově otevřená pobočka v **Ostravě**, která je v provozu od konce roku 2016. Probíhají zde individuální nácviky pod vedením **Mgr. Lenky Opočenské**.

4. Pracovníci C) T) A)

Mgr. Romana Straussová, PhD.

Je zakladatelkou a ředitelkou Centra Terapie Autismu a autorem terapeutické metody O.T.A.

Vystudovala speciální pedagogiku se zaměřením na logopedii a etopedii na PedF UK v Praze, je videotrenérem VTl.

Po ukončení doktorského studia a úspěšném obhájení disertační práce "Stimulace sdílené pozornosti u dětí s pozitivním screeningem autismu ve věku 17 – 30 měsíců za využití metody VTl" na katedře speciální pedagogiky PedF UK získala titul Ph.D.

V současné době je také akreditovaným lektorem celoživotního vzdělávání a atestační přípravy klinických logopedů v ČR (Asociace klinických logopedů). V rámci IPVZ školí v problematice autismu a terapie lékaře, především pedopsychiatry.

Je členkou (od února 2015) Odborné skupiny pro koncepční řešení problematiky autismu při Vládním Výboru pro zdravotně postižené občany. Společně s MUDr. Alenou Šebkovou a MUDr. Ilonou Hülleovou se zasloužila o **prosazení povinného včasného zachytu v ordinacích praktických lékařů pro děti a dorost**. Jedná se o významný krok, kterým se Česká republika řadí mezi země, které reagují svou legislativou na nejnovější celosvětově ověřené výzkumy při práci s autismem v raném věku. Provádí se detekce poruchy v době, kdy se dá dítěti dobře mířenou ranou intervencí ještě velmi významně pomoci.

Školí praktické lékaře pro děti a dorost v problematice raného screeningu a včasné intervence. Dále školí v rámci akreditovaných kurzů Poradce rané péče na problematiku PAS a je školitelem dalších organizací rané péče.

Mgr. Přemysl Mikoláš

Přemysl Mikoláš je dětský a dorostový psycholog, certifikovaný psychoterapeut s dlouholetou zkušeností u dětí a dospívajících s PAS, ADHD a dětí s psychickou deprivací. Je absolventem jednooborové psychologie a uceleného, akreditovaného psychoterapeutického výcviku MZ ČR v Transformační systemické terapii dle Virginie Satirové.

Je externím spolupracovníkem C)T)A) při konzultacích rodin v Praze i na dalších pobočkách. Účastní se, až na výjimky, všech pobytových akcí a spolupracuje především v rámci vedení rodičovských skupin, skupin Táta a autismus a jako terapeut na táborech C)T)A).

Mgr. Petra Hrdinová

Vystudovala obor Speciální pedagogika na PedF UK v Praze. V rámci celoživotního vzdělávání si na PedF UK doplnila specializaci v oboru Výchova a vzdělávání dětí a osob s autismem, absolvovala mnoho kurzů zaměřených na problematiku PAS a pomáhajících profesí (APLA, Modrý klíč, Autistik).

V C)T)A) pracuje jako terapeut individuálních a skupinových nácviků a vedoucí terapeut v intenzivních terapiích. Je lektorem kurzů a seminářů pro pedagogy i rodiče. Vede pobočku v Mníšku pod Brdy.

Mgr. Ivana Mátlová

Vystudovala Pedagogickou Fakultu Univerzity J. E. Purkyně, obor Vychovatelství se speciální pedagogikou - specializace v Dramatické výchově.

V C(T)A) pracuje jako poradce v rodinách a školských zařízeních, jako terapeut individuálních nácviků a vedoucí terapeut v intenzivních terapiích.

Mgr. Petra Jantošová

Vystudovala obor Speciální pedagogika v bakalářském programu na ZSF JU v Českých Budějovicích, odkud navázala na magisterský program oboru speciální pedagogika na PedF Univerzity Hradec Králové.

V C(T)A) pracuje jako poradce, terapeut individuálních a skupinových nácviků, vedoucí terapeut intenzivních terapií. S R. Straussovou vede vstupní diagnostické posouzení dítěte i rodinného systému. Podílí se na vedení terapeutických táborů. Je supervizorem metody O.T.A., kterou také přednáší. Vede pobočku C(T)A) v Lounech.

Mgr. Berta Burkoňová

Vystudovala obor Speciální pedagogika na PedF UK v Praze. Absolvovala řadu kurzů se zaměřením na problematiku PAS (Výchova a vzdělávání dětí s autismem, Zvládání agrese, CARS, Výměnný obrázkový komunikační systém). Prošla také Základním výcvikovým kurzem Linky bezpečí specializovaný na krizovou intervenci. V roce 2016 dokončila výcvik ve VTI a stala se tak certifikovaným videotrenérem.

V C(T)A) pracuje jako poradce v rodinách a školských zařízeních, jako terapeut individuálních nácviků a jako vedoucí terapeut v intenzivních terapiích. Superviduje některá další odborná pracoviště. Lektoruje akreditované kurzy k problematice PAS.

Bc. Klára Straussová

Vystudovala Husitskou teologickou fakultu UK, obor sociální pedagogika. Dokončuje studium speciální pedagogiky na Univerzitě J. E. Purkyně. Má za sebou řadu kurzů zaměřených na problematiku PAS u dětí. Od ledna 2014 je akreditovaným terapeutem VTI.

V C(T)A) působí především jako supervizor a školitel v oblasti vzdělávání rodičů a odborných pracovníků. Lektoruje akreditované kurzy zaměřené na problematiku hry u dětí s PAS.

Bc. Marcela Novotná, Dis.

Vystudovala Vyšší odbornou školu, obor sociální práce a sociální pedagogika a bakalářský program se specializací v pedagogice. Absolvovala řadu kurzů zaměřených na problematiku dětí s PAS (Zvládání agrese u dětí s PAS, Myšlení lidí s autismem, Motivace u dětí s PAS, Rozvoj komunikace u dětí s PAS, Hra u dětí s autismem, Farmakoterapie u dětí s PAS).

V C(T)A) pracuje jako poradce, terapeut individuálních nácviků a nácviků hry a kooperace ve dvojicích. Vede pobočku v Havlíčkově Brodě.

Bc. Adéla Zimová

Studovala VOŠ JABOK, obor Sociální pedagogika a teologie, odkud navázala na bakalářský program ETF UK pastorační práce. Absolvovala semináře a školení zaměřené na problematiku PAS.

V C(T)A) nyní vede skupinové nácviky sociálně-komunikačních dovedností, je terapeutickým asistentem O.T.A a terapeutem individuálních nácviků.

Mgr. Jitka Černovská

Vystudovala obor Speciální pedagogika na PedF UK v Praze. Pravidelně absolvuje kurzy, semináře a konference vztahující se k poruchám autistického spektra a speciálně-pedagogické práci s dětmi.

V C(T)A) pracuje jako poradce, terapeut individuálních nácviků a odborný asistent O.T.A.

Mgr. Lenka Mateásková

Studovala na Pedagogické fakultě Univerzity Karlovy v Praze obor psychologie a speciální pedagogika. Průběžně si doplňovala vzdělání odbornými kurzy, zahájila výcvik ve videotréninku interakcí. V roce 2011 zahájila výcvik v KBT.

V C(T)A) působí jako terapeutický asistent v O. T. A.

Mgr. Mária Grudinina

Vystudovala jednooborovou psychologii na Univerzitě sv. Cyrila a Metoda v Trnavě. Absolvovala kurz pozorovací psychodiagnostické metody ADOS v Praze a různé semináře a workshopy na téma autismu.

S C(T)A) spolupracuje jako terapeutický asistent O.T.A.

Bc. Michaela Kubínová

Vystudovala obor Sociální pedagogika v bakalářském programu na Husitské teologické fakultě UK v Praze. V současné době je studentkou navazujícího magisterského studia, obor Sociální pedagogika na Filozofické fakultě UK v Praze.

Od r. 2015 působí v C(T)A) jako asistent terapeuta O.T.A.

Bc. Anna Vozková

Vystudovala bakalářský program obor Psychologie a speciální pedagogika na PedF UK v Praze. Na stejné fakultě navázala na magisterský program oboru Psychologie.

V současnosti je frekventantkou psychoterapeutického výcviku PCA v Brně (Poradenství a psychoterapie zaměřená na klienta). Působí také jako lektorka primární prevence (zaměření na návykové látky, vztahy apod.) na školách.

Od roku 2015 působí v C(T)A) jako terapeutická asistentka O.T.A. Jako asistentka se dále účastní pobytů a táborů C(T)A).

Mgr. Lenka Opočenská

Vystudovala obor Speciální pedagogika na PedF UK v Praze. Účastnila se mnoha konferencí, přednášek a kurzů zaměřených na problematiku PAS (Diagnostika PAS, Rozvoj hry u dětí s PAS, Zavádění komunikačního systému VOKS).

V C(T)A) pracuje jako poradce a terapeut individuálních nácviků. Vede nově otevřenou pobočku v Ostravě.

Lucie Kábelová

Studovala VOŠ ve Svatém Janu, dále pak celoživotní vzdělávání speciální pedagogiky na PedF UK. Od r. 1996 pracuje s neslyšícími, ovládá znakový jazyk. Je vedoucí vychovatelkou internátní ZŠ pro děti s poruchami sluchu v Radlicích, kde se věnuje také dětem s PAS.

V oblasti PAS prošla kurzy v APLA a zkouškou z prvního stupně DIR-Floortime. V letech 2014 - 2016 absolvovala školení v metodě ABA. Stejně jako ostatní kolegové z CTA absolvovala šestidenní úvodní kurz do ABA a behaviorálních technik, dále absolvovala dílčí kurzy: Mgr.Trellová BCBA, prof. CH.

Mace, Ph.D., BCBA - D, klinik psycholog pro ABA Jens Skår, Ph.D. a celý soubor kurzů Mgr. Maštenové BCBA.

V C(T)A pracuje od roku 2012, jezdí na pobyty a tábory, pracuje jako proškolený terapeut O.T.A.

Ing. Alena Egersdorfová, DiS.

Vystudovala VOŠ sociální v Jihlavě, obor sociální práce. V současné době dokončuje bakalářský program se specializací v pedagogice. Od roku 2014 je zároveň klíčovým pracovníkem v organizaci Pěstounské rodiny Kraje Vysočina, z.ú. Je absolventkou kurzu Lektor pro oblast náhradní rodinné péče, seminářů Terapie problémového chování (agrese, autoagrese, rituály, křik atd.), Výchova dětí s problémy (ADHD, autismem, následky ústavní péče), Rehabilitace dětí, Domácí násilí v kontextu práce s celou rodinou.

Pracuje v C(T)A v Havlíčkově Brodě jako poradce a jako terapeut individuálních nácviků.

Mgr. Markéta Švédová

Vystudovala speciální pedagogiku se zaměřením na logopedii a surdopedii na PedF MU v Brně. Je atestovanou klinickou logopedkou. Absolvovala kurzy se zaměřením na problematiku poruch autistického spektra (Výchova a vzdělávání dětí s autismem, Rozvoj komunikace u dětí s poruchou autistického spektra, Orientace v sociálních situacích za využití verbální komunikace u dětí s PAS, a další).

V C(T)A pracuje jako poradce, logoped a terapeutický asistent O.T.A. V současnosti je na rodičovské dovolené.

Bc. Leona Burkoňová

Vystudovala sociální pedagogiku se zaměřením na etopedii v Hradci Králové. Absolvovala řadu kurzů: V rámci ČŽV kurz Speciální pedagogika na PedF UHK, dále Pedagogické minimum pro volnočasové aktivity s celostátní a celoživotní platností, získala osvědčení o profesní kvalifikaci Chůva pro děti do zahájení povinné školní docházky a kurz Péče o děti ve věku 3 -15 let s celostátní akreditací.

V C(T)A pracuje jako terapeut nácviků hry a kooperace ve dvojicích na pobočce v Havlíčkově Brodě.

Bc. Anna Stárková

Vystudovala Dějiny umění a obecnou teorii, ale většinu času tráví prací s dětmi. Od roku 2008 je hlavní vedoucí přírodovědných oddílů, nejprve Lacerta, později Origanon. Pod Českým svazem ochránců přírody školí budoucí vedoucí oddílů a zájmových skupin, občasně učí výtvarnou výchovu.

V C(T)A se spolupodílí na vedení sourozeneckých skupin.

PhDr. Klára Hyjánková, Ph.D.

Vystudovala jednooborovou psychologii na FF UK (1989 - 1994). V rámci interního doktorandského studia na katedře psychologie FF UK se věnovala výuce psychologie vysokoškolských studentů, psychologii vyučovala také na VOŠ pedagogické. Působila jako lektorka vzdělávacích kursů i prakticky zaměřených interakčních výcviků pro dospělé.

Absolvovala psychoterapeutický výcvik (Rogersovský přístup), výcvik ve videotréninku interakcí a řadu krátkodobých kurzů, v posledních letech zaměřených převážně na problematiku PAS.

V C(T)A pracuje externě, nabízí videotrénink interakcí a poradenské a terapeutické konzultace pro rodiče.

Bc. Michaela Drápalová

Absolvovala ČZU. Před mateřskou dovolenou učila odborné předměty na SZEŠ v Žatci, po RD nastoupila na ZŠ Prokopa Holého Louny. Absolvovala školení u R. Straussově v metodě O.T.A. a také souvislé akreditované školení + supervize v Sociálních nácvicích O.T.A. pod vedením Kláry Straussově.

V C)T)A) pracuje jako asistent v intenzivní terapii, pod supervizí vede nácviky hry a kooperace ve dvojici a individuální nácviky s dětmi s PAS na pobočce v Lounech.

Mgr. Miroslav Vosmik

Vystudoval Pedagogickou fakultu UHK, obor český jazyk a občanská výchova, dále absolvoval rozšiřující studium českého jazyka a základů společenských věd na MU v Brně. Během pedagogické praxe se začal věnovat též poradenství, absolvoval specializační vzdělávání na Katedře psychologie FF UK. V rámci poradenství se zaměřuje na poruchy autistického spektra, působí na škole, která se už více než 10 let věnuje integraci žáků a studentů s PAS. V oblasti vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami rozvíjí lektorskou, publikační a metodickou činnost. V současné době je účastníkem výcviku v Rodinné a systemické terapii (IRT Praha).

V C)T)A) nabízí rodinnou terapii a školní poradenství.

Markéta Svobodová

Absolvovala kurzy se zaměřením na problematiku PAS: Problematika hry u dětí s autismem, Teoretické seznámení se skupinovými nácviky u dětí s PAS, Intervence u dětí s PAS do 30 měsíců, Komunikace u dětí s PAS, Efektivní výchova a vzdělávání dětí s autismem v MŠ. V C)T)A) prošla stážemi v terapiích O.T.A.

V C)T)A) pracuje od roku 2015 jako administrativní a organizační pracovník. Působí také jako asistent O.T.A. terapií a jako asistent u dětí při vstupním diagnostickém bloku.

Stážisté C) T) A)

V průběhu roku 2016 byly v C)T)A) přijaty v rámci programu Erasmus+ 3 studentky z katedry psychologie FF Katolické univerzity v Ružomberoku (Slovensko), které zde absolvovaly půlroční stáž. Na týdenní praxi byl přijat jeden student VOŠ sociálně-pedagogické a teologické. Průběžnou roční stáž zde absolvovaly 2 terapeutky Auticentra o.p.s., České Budějovice.

5. Projekt roku 2016 - Pilotní projekt s VZP

V roce 2016 realizovalo C)T)A) pilotní projekt Všeobecné zdravotní pojišťovny „**Vliv intenzivní rehabilitace na vývoj dítěte s autismem za současného sledování diagnostických domén a s přesahem do pediatrické praxe**“.

PILOTNÍ PROJEKT BYL BEZ VÝHRAD PLNĚ AKCEPTOVÁN VZP ČR.

Projekt odpovídal dvěma z osmi cílů **Odborné skupiny pro koncepční řešení problematiky života osob s PAS** při Vládním výboru pro zdravotně postižené občany VVZPO:

1. Zavedení raného screeningu PAS v ordinacích praktických lékařů pro děti a dorost.
2. Nastavení základního standardu dostupnosti behaviorálních terapií pro děti s PAS s garancí úhrady základního standardu na základě smluvního vztahu se zdravotní pojišťovnou.

Na konci projektu byla zpracována **závěrečná zpráva** samotné projektové činnosti. Projekt probíhal po dobu 6 měsíců. **Dvěma hlavními cíli** projekt bylo:

1. **Informovanost pediatrů o problematice autismu a možnostech terapie** a poskytnutí jednoduchého screeningového testu a spolu s ním také srozumitelné metodiky rané intervence pro stimulaci sdílené pozornosti jako základního terapeutického nástroje pro práci s dítětem v rodině. V březnu 2017 byl pilotní projekt bez výhrad akceptován.
V současné době probíhají jednání o využití výsledků projektu pro širší veřejnost.

Součástí projektu bylo zpracování metodiky rané intervence, která je publikována jako e-book na internetových stránkách www.autismus-screening.eu/metodika-prace-s-detmi-spodezrenim-na-pas/ zdarma. Metodika obsahuje souhrn cvičení – jednoduchých interakcí rodič–dítě, které jsou běžně v rodinách přítomné, ale které u dítěte s autismem vymizí. Cvičení interakcí pozitivně ovlivňuje další vývoj dětí ohrožených PAS. Efektivita této rané intervenční metody byla ověřena v **LONGITUDINÁLNÍ STUDII 2010 - 2016** na PedF UK, byla provedena u 16 dětí (15 rodin, 1x se jednalo o dvojčata) a **publikována 2016: STRAUSSOVÁ, R. Stimulace sdílené pozornosti u dětí s pozitivním screeningem autismu ve věku 17-30 měsíců za využití metody VTI** (Disertační práce) Praha: PedF UK katedra speciální pedagogiky, 2016.

2. **Vytvoření ucelené metodiky intenzivní rehabilitace O.T.A. a prověření efektivity za využití testů dětské psychiatrie.**

Porovnáním výsledků vstupního a výstupního vyšetření pedopsychiatrem došlo k ověření účinnosti navrhované rehabilitační péče.

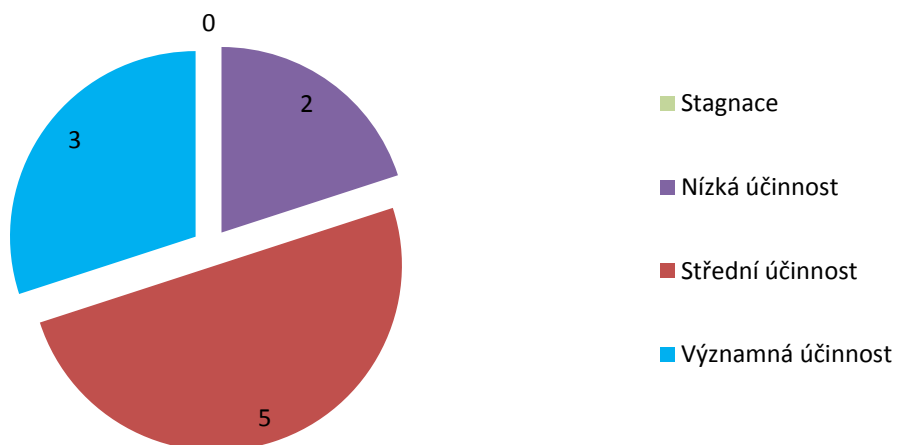
Výsledky výstupního vyšetření pilotní skupiny a kontrolní skupiny hodnotící aktuální stav dítěte a jeho chování v ordinaci i v rodině, byly rozděleny do 4 kategorií dle účinnosti rehabilitačního přístupu či léčby (podrobný popis kategorií viz příloha):

- Kategorie 1 *Stagnace*, Kategorie 2 *Nízká účinnost*, Kategorie 3 *Střední účinnost*, Kategorie 4 *Významná účinnost*

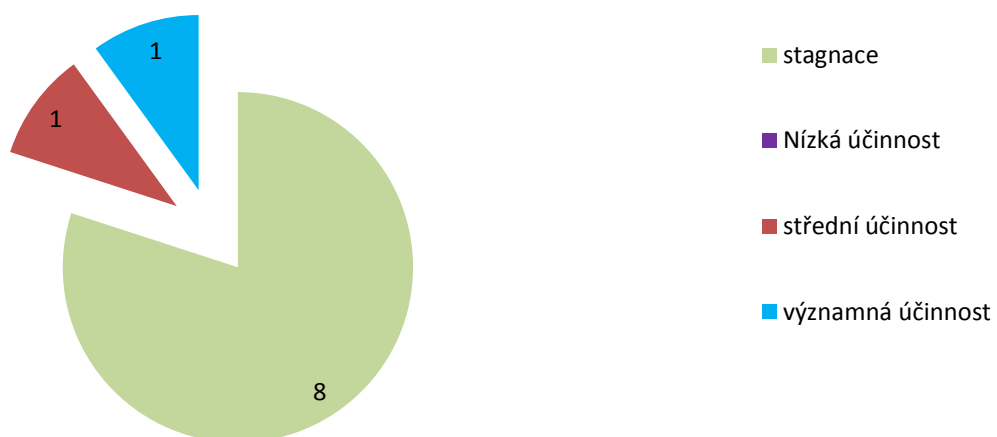
V projektové skupině došlo u 3 dětí k významně pozitivním změnám (děti označené jako A, G, H), u 5 dětí k pozitivním změnám střední účinnosti (děti B, D, E, I a J) a u 2 dětí ke změnám s nízkou účinností (děti C a F). Oproti tomu v kontrolní skupině bylo 8 dětí vyšetřeno s výsledkem Stagnace, 1 Střední účinnost a 1 Významná účinnost (u dítěte, kde maminka pracovala nadstandardně).

Grafické zpracování výsledků:

Projektová skupina

Kontrolní skupina

6. Služby C) T) A) v roce 2016

Terapeuticko - diagnostické bloky

Tříhodinový blok zaměřený na komplexní speciálně pedagogickou diagnostiku dítěte s poruchou autistického spektra. Cílem bloku je nastavení individuálního plánu rozvoje přizpůsobeného úrovni dítěte a aktuálním možnostem rodiny. Blok rodinného systému probíhá pod vedením 2 terapeutů. Během setkání proběhne nejdříve individuální práce s dítětem, která je zaměřena na pracovní chování, časoprostorové vztahy, úroveň imitace, komunikace a herní dovednosti. Testuje se úroveň úzkosti, která brání dítěti ve využití kognitivního potenciálu. Pracuje se s terapeutickými technikami, při kterých rodič vidí konkrétní práci se svým dítětem. Zároveň tak rodič může vidět úspěchy a možnosti svého dítěte. Individuální práce s dítětem je natáčena na video, videa si rodiče odnáší domů. Dále probíhá nácvik vycházky dítěte bez rodičů. V čase nácviku vycházky konzultují rodiče s terapeutem další možnosti rozvoje a plán práce pro své dítě. Výstupem je společné sestavení aktuálního plánu rozvoje, který vychází z toho, co si rodiče během terapie sami vyzkoušeli, co sami v kooperaci s terapeutem zvolí za své nejbližší cíle. Dítě dostává domů prožitkový deník s fotografiemi z nácviku, zaměřený na rozvoj sebepojetí a pasivní slovní zásoby. Výstupem služby není číselná diagnóza, ale konkrétní body aktuálního plánu rozvoje dítěte. Po domluvě je možné zařadit i videotrénink interakcí (VTI).

V roce 2016 byl v C)T)A) terapeuticko-diagnostický blok poskytnut celkem 47 rodinám.

Intenzivní O.T.A. terapie

Intenzivní terapie se realizuje ve skupině 2 – 4 dětí. Děti pracují dle pokynů hlavního terapeuta, který je v roli učitele skupiny. Každé z dětí tak plní jednoduchou skupinovou práci, během které mu pomáhá jeho osobní O.T.A. asistent. Intenzivní terapie je zaměřena především na práci s úzkostí a minimalizaci problémového chování (vycházky, pracovní chování, podřízení se vůli druhého), komunikaci, nácvik hry, imitace, pracovního chování a soustředěné pozornosti.

V roce 2016 proběhlo v C)T)A) celkem 326 intenzivních terapií, bylo ošetřeno 68 dětí.

Individuální nácviky

Individuální nácviky se zaměřují na rozvoj specifických dovedností dítěte, přičemž podstatná je zóna nejbližšího vývoje dítěte. Podle úrovně dítěte se terapeut zaměřuje na rozvoj pracovního chování, komunikace, rozumění sociálním situacím, nácvik hry a imitace, logopedickou péči. Při práci vycházíme z principů aplikované behaviorální analýzy (ABA), dále provádíme nácvik funkční komunikace pomocí principu "slyším – čtu – vidím obrázek". Nácviky sdílené pozornosti vycházejí z metodiky ABA, stejně tak rozvoj imitace. Podstatou práce je pochopení vztahu "příčina – následek", dále pozitivní zpevňování a kladné sebepojetí dítěte. Pro zlepšení sebepojetí a sebeuvědomění používáme prožitkové deníky a videonahrávky.

Jedna lekce trvá 45 minut, probíhají vždy čtyři nácviky za sebou a po 4 nácvicích poskytují terapeuti rodičům konzultaci bez přítomnosti dítěte. Během konzultace je společně s rodičem vytvořen plán

práce s dítětem pro nadcházející období. Terapeuti zároveň vysvětlují důvod zařazení jednotlivých aktivit a jejich význam pro budoucnost dítěte.

V roce 2016 proběhlo v C)T)A) celkem 1.280 individuálních nácviků, z toho 540 v Praze, 480 nácviků na pobočce v Havlíčkově Brodě, 170 nácviků v Lounech, 90 nácviků v Mníšku pod Brdy.

Logopedie

Mgr. Romana Straussová, Ph.D. je akreditovaným lektorem celoživotního vzdělávání a atestační přípravy klinických logopedů v ČR (Asociace klinických logopedů), právě pro bohaté praktické zkušenosti logopedické péče o děti s vývojovou dysfázií a PAS. Logopedii nabízí v C)T)A) dětem s autismem a vývojovou dysfázií.

V roce 2016 proběhlo v C)T)A) 72 lekcí logopedických nácviků, ošetřeno bylo celkem 16 dětí.

Nácvik hry a kooperace ve dvojicích

Nácviky ve dvojicích probíhají bez účasti rodičů. Nácvik je zaměřen na dovednost dítěte sdílet hru s druhým a rozvíjet ji, vyvození a zpevňování základních komunikačních vzorců s využitím neverbální komunikace (zpětná vazba za využití očního kontaktu, sdílené pozornosti), posilování dovedností nezbytných ke kooperaci a hře s kamarádem: střídání, čekání. Nácvik je také zaměřen na dovednost zeptat se druhého člověka „můžu?“. Důraz je kladen i na budování zdravého sebevědomí, k čemuž slouží i pozitivní zpětná vazba pomocí videonahrávky, která umožňuje dětem lépe vnímat vlastní jednání (vycházíme z principů videotréninku interakcí). Nácviky probíhají pod vedením 2 terapeutů. Při nácviku je přítomen také asistent, který pořizuje nahrávky a fotografie z nácviku. Nácvik trvá vždy 45 minut. Nejprve probíhá rozbor videí s dítětem za přítomnosti rodiče a 30 minut pak trvá samotný nácvik. Nácviky probíhají v bloku 4 lekcí. Na závěr bloku vždy probíhá konzultace s rodiči, kdy terapeut předává informace o průběhu nácviků a konzultuje s rodiči další možnosti rozvoje dítěte.

V roce 2016 proběhlo v C)T)A) celkem 70 nácviků, z toho 36 v Praze, 12 nácviků v Havlíčkově Brodě, 22 v Lounech. Službou bylo ošetřeno 48 dětí.

Nácvik sociálně-komunikačních dovedností

Nácviky kooperace ve hře za využití verbální komunikace v kontextu sociálních situací jsou určeny dětem s poruchou autistického spektra, jež disponují alespoň minimální aktivní slovní zásobou. Nácviky probíhají ve skupinách o 4 dětech, zpravidla bez účasti rodičů, trvají 90 minut. Děti jsou v rámci her vedeny k aktivní komunikaci, naslouchání vrstevníkům, poskytování zpětné vazby. U menších dětí je nácvik zaměřen na dovednost sdílet hru s druhým a rozvíjet ji, vyvození a zpevňování základních komunikačních vzorců s využitím neverbální komunikace (zpětná vazba za využití očního kontaktu, sdílené pozornosti), posilování dovedností nezbytných ke kooperaci a hře s kamarádem: střídání, čekání. U starších dětí je kladen důraz na rozvoj představivosti a snižování úzkosti z komunikačních interakcí s vrstevníky. V terapii je kladen důraz především na budování zdravého sebevědomí dítěte, které dostává zpětnou vazbu pomocí vybraných videoukázek s pozitivními

momenty fungující komunikace a kooperace. Rozbor těchto videí probíhá před každým dalším skupinovým nácvikem.

To umožňuje dětem vnímat vlastní jednání a hraje významnou roli v posilování dobrých momentů komunikace i orientace v sociálních vztazích. Každému dítěti je připravován také prožitkový deník (úspěšníček). Nácviky vedou 2 terapeuti, dále je přítomen asistent, který pořizuje videonahrávky a fotografie.

Vždy po 4 sezeních poskytují terapeuti rodičům konzultaci, během níž terapeut předává informace o průběhu nácviků a konzultuje s rodiči další možnosti rozvoje dítěte.

V roce 2016 proběhlo v C)T)A) celkem 36 nácviků sociálně-komunikačních dovedností, ošetřeno bylo 24 dětí.

Konzultace s rodiči

Konzultace s rodiči jsou nedílnou součástí a často podmínkou k zařazení do terapií, které v Centru probíhají. Terapeuti společně s rodiči vytváří návrh řešení problémového chování a rozvoje komunikace, nalézají možnosti práce s úzkostmi.

Přesný počet není evidovaný, v průběhu roku 2016 proběhlo v C)T)A) přes tisíc konzultací s rodiči.

Návštěvy v rodinách, mateřských a základních školách

Výhodou návštěvy v rodině je, že probíhá v přirozeném prostředí. Terapeut tak může snáze posoudit situaci celého rodinného systému a pro nastavení plánu práce může vycházet z konkrétního zhodnocení situace a z konkrétních potřeb rodiny.

V roce 2016 poskytlo C)T)A) službu v 85 případech.

Videotrénink interakcí (VTI)

VTI je metoda, která pomáhá rozvíjet komunikační dovednosti, může pomoci zlepšit vztahy v rodině, ve škole, nebo v jiném prostředí. Na začátku je důležité vědět, že VTI není terapie nebo poradenství zaměřené na dítě.

Ve videotréninku pracujeme vždy s dospělými.

Podmínkou úspěšné práce je, že si rodič přeje aktivně pracovat na sobě a svém vztahu k dítěti, je ochoten hledat a trénovat nové, efektivnější způsoby interakce s ním. Pro metodu VTI je typické, že hledá ve vzájemné interakci rodiče s dítětem to, co funguje, snaží se to podpořit a rozvinout. Pomáhá rodiči uvědomit si vlastní vzorce komunikace, zaměřuje se hlavně na uvědomění si vlastních silných stránek a posílení kompetencí rodiče.

Průběh VTI:

Na počátku proběhne úvodní schůzka VTI trenéra s rodičem nebo s oběma rodiči, bez přítomnosti dětí. Jejím účelem je domluva cíle vzájemné spolupráce, formulace zakázky. Poté VTI probíhá v tzv. cyklech. Každý cyklus VTI má 3 části:

1. Natáčení interakce rodiče/rodičů s dítětem/děti obvykle v domácím prostředí. Jedná se o např. o společné činnosti, hru nebo společné jídlo.
2. Analýza videozáznamu: VTI trenér se do příštího setkání věnuje mikroanalýze a editaci materiálu a připraví ho na setkání s rodičem/rodiči.
3. Zpětnovazební rozhovor nad videem – provádí ho VTI trenér s rodičem/rodiči, bez přítomnosti dětí (cca 60minut). Jedná se o společnou analýzu vybraných úseků videozáznamu, na závěr rodiče společně s VTI trenérem formulují, na čem budou v interakci s dítětem prakticky pracovat do příštího setkání.

Aktivní práce rodičů mezi jednotlivými cykly je nezbytná, bez ní nemůže dojít k pozitivním změnám. Není však časově náročná, jedná se o konkrétní praktické prvky v komunikaci, na které se rodič bude v běžných situacích zaměřovat. Aby mohlo dojít k pozitivním změnám, je nutné absolvovat alespoň 3 cykly VTI.

V čem může VTI pomoci rodinám s dítětem s PAS?

Metodu VTI v rodinách dětí s PAS považujeme za velmi vhodnou a efektivní. Zpětné vazby od rodičů, kteří VTI absolvovali, jsou veskrze pozitivní, v podstatě vždy došlo v průběhu práce ke zlepšení kontaktu rodiče s dítětem s PAS. Častým výsledkem práce bývá, že je rodič v interakcích s dítětem s PAS více v klidu, efektivněji zvládá náročné situace, necítí se tak vyčerpaný. Konkrétně lze pracovat například na posílení očního kontaktu nebo podpořit rozvoj řeči. Obecně se během práce často zabýváme tím, zda jsou podněty ze strany rodičů pro dítě srozumitelné a zda je stihne vnímat a zpracovat. A také jak rodič vnímá iniciativy svého dítěte - při detailní analýze videa a jeho opakovaném zastavování má možnost vnímat drobné komunikační iniciativy a signály ze strany dítěte, které v běžných situacích zůstaly nerozpoznány, což může být zvlášť důležité u dětí nemluvicích.

V roce 2016 C)T)A) poskytlo službu VTI ve **46 rodinách**.

Terapie rodinného systému

Rodičovské skupiny:

Rodičovská skupina je nástroj v psychoterapii a rehabilitaci rodin žijících s autismem, který slouží k redukci stresu a úzkosti rodinných systémů v průběhu diagnostického procesu v rámci PAS, dále k budování naděje po sdělení a stanovení diagnózy PAS, k sdílení smutku, hněvu, k transformaci očekávání. Je to místo, které je řízeno vnitřními skupinovými pravidly, které si každá skupina pod vedením dvou terapeutů definuje sama. Rodiče zde hovoří o velmi citlivých věcech, o dopadech diagnózy na matku a otce coby rodiče. Diagnóza zasahuje rovněž partnerský vztah a sourozenecký subsystém. Rodiče často mluví o vztazích ke svým rodičům. Hovoří o svých přáních a touhách pro své autistické dítě - jedná se o šťastný a co nejvíce samostatný život. Tématem rodičovských setkání je rovněž zpracování představ a s tím spojených pocitů, že pro své dítě s autismem dělám málo a že bychom měli dělat ještě víc. Rodiče se stávají vyčerpanějšími a nemají tak energii pro sebe, pro svůj partnerský vztah a pro zdravého sourozence. Poté nastupují výčitky. Rodičovská skupina je místo, kde

se tyto představy, pocity a očekávání transformují z Proč se mi to stalo? v Co se můžu naučit?. Sdělení diagnózy autismu je traumatická událost, která potřebuje čas a podporu ke zpracování, aby se stala růstovou. K tomu, aby se stala růstovou, je vhodná rodičovská skupina.

V roce 2016 proběhlo v CTA celkem 32 setkání rodičovské skupiny.

Sourozenecké skupiny

Tato služba je určena pro sourozence dětí s autismem, a to pro věkově podobné skupiny dětí školního věku. Setkání obsahuje prožitkovou a terapeutickou část. Děti dostávají také domácí úkoly týkající se kooperace celé rodiny, tyto úkoly jsou doma natáčeny a na dalším setkání ve skupině oceněny. V prožitkové části je pro děti připraven zážitkový program typu venkovní stopovací bojové hry, děti mají společný zážitek a zábavu. V druhé části děti čeká terapeutická skupina, kde mohou sdílet svou nelehkou úlohu sourozence dítěte s autismem. Sourozenci mluví o svých zkušenostech a pocitech, ptají se na zkušenosti ostatních. Dále prezentují svůj úkol z minula - jde o různé úkoly, které mají připravit pro své sourozence s autismem nebo společně s nimi. V praxi pak můžeme sledovat, že právě sourozenec může být klíčem k "uzdravování" celého rodinného systému. Pokud tomu tak není, je velmi důležité, aby si rodina těžkou pozici sourozence uvědomila a s tímto vědomím k němu přistupovala. Probírána jsou také specifika poruchy autistického spektra, která dětem pomohou přiblížit chování a reakce sourozence.

V roce 2016 proběhlo celkem 8 sourozeneckých setkání, dále setkání sourozenců na táborech a skupinová práce se sourozenci na pobytech pro rodiny.

Odborné konzultace pro Středisko RP Pardubice

V rámci dlouhodobé spolupráce navštívila **Mgr. Berta Burkoňová** v březnu, červnu a říjnu **Středisko rané péče v Pardubicích** jako **externí odborný konzultant** pro rodiny dětí s PAS. Některé konzultace probíhaly ve Středisku, některé přímo v rodinách.

Ošetřeno bylo 9 rodin.

7. **Aktivity C) T) A) 2016**

Pobyty pro rodiny dětí s PAS

Pobytové kurzy pro rodiny dětí s poruchou autistického spektra mají svou velkou výhodu v intenzivní několikadenní práci s celým rodinným systémem. Jsou tak vhodné nejen pro trvalé klienty C)T)A), ale i pro rodiny, které nemají naše služby v dosahu a přesto chtějí s dětmi pracovat metodou O.T.A.

Součástí pobytu je intenzivní práce s dětmi v podobě nácviků komunikace, hry, práce u stolečku, procházky, přivolání na jméno. Každý den probíhají intenzivní terapeutické skupiny pro rodiče, v případě věkově podobné skupiny sourozenců i sourozenecké skupiny. Součástí pobytu jsou dále odborné přednášky a individuální konzultace s doporučeními jednotlivým rodinám. V době rodičovských skupin, přednášek a konzultací je k dispozici odlehčovací služba, kdy se dětem věnují asistenti.

Březen - pobyt I:

Na začátku března pořádalo C)T)A) první pobyt pro rodiny s dětmi s poruchou autistického spektra v roce 2016. Tohoto pobytu se účastnilo 9 rodin (10 dětí s autismem + 2 sourozenci), z nichž část dětí je v péči C)T)A) v rámci Pilotního projektu VZP. Pobyt se konal v Maxově a kromě zaměstnanců C)T)A) se jej zúčastnily také čtyři pracovnice rané péče v Liberci.

Říjen – pobyt II:

Ve spolupráci s Moravskoslezskou diakonií a středisky rané péče Lydie a Salome, proběhl další pobyt pro 7 rodin na Staré Ameryce v podhůří Beskyd. Nácvik hry i práce, muzikoterapii i výtvarnou dílnu vedly kolegyně z rané péče Lydie i Salome. Rodičovské skupiny Přemysl Mikoláš s Romanou Straussovou, která vedla také konzultace s rodiči.

Prosinec – pobyt III:

Ve dnech 5. – 9. prosince 2016 proběhl Mikulášský pobyt pro rodiny dětí s PAS. Pobytu se zúčastnilo celkem 9 rodin. V rámci pobytu byla pro děti připravena i mikulášská nadílka.

Terapeutické letní tábory

Naše tábory jsou specifické tím, že pro děti je připraven intenzivní terapeutický program: výtvarná dílna, bojovka v terénu, nácvik stravování, nácvik sociální interakce a hry, nácvik vycházky, nácvik hry na hřišti. Tábory jsou zaměřené na odstraňování strachu z nových aktivit, rozvoj komunikace, odstraňování sociální dyslexie, nácvik kooperace ve hře, posilování kamarádství a vnímání dítěte skupinou, pozitivní zkušenosti a práce na sebepojetí. Využívá se podobných technik jako při skupinových nácvicích sociálně-komunikačních dovedností.

C)T)A) pořádá vždy dva tábory pobytové, 1 příměstský v Praze a 2 příměstské tábory v Havlíčkově Brodě.

Pobytový tábor I:

První terapeutický pobytový tábor Centra Terapie Autismu byl pořádán od neděle 3. 7. do neděle 10. 7. 2016. Terapeutického pobytového tábora se zúčastnilo 14 dětí s PAS a 7 jejich sourozenců. Tábor se konal v Hotelu Maxov. Přítomen byl také náš kolega psycholog Přemysl Mikoláš a kolegyně z organizace ALFI a Autisté Jihu. Kromě výtvarných aktivit, nácviků pracovního chování a hry, bojovek, výletů a dalšího bohatého programu, který byl připraven pro děti s autismem, a který nabízel dětem najít si nové kamarády, komunikovat s nimi, pracovat v kolektivu, domlouvat se s nimi, podílet se na společných činnostech a sdílet své prožitky, si děti odnesly mnoho dalších zážitků například v podobě výletu vlakem, navštívení několika rozhleden a vodopádů ad.

Pobytový tábor II:

Druhý terapeutický pobytový tábor proběhl v termínu 15. - 22. 7. 2016. Tábora se zúčastnilo 17 dětí s PAS. Tábor se konal opět v Hotelu Maxov, účastnily se ho kolegyně z organizace Lentilka Pardubice a ALFI. Během tábora se k nám přijely inspirovat a nabýt nové zkušenosti také kolegyně z Rané péče Liberec. Stejně jako u prvního tábora byl pro děti

připraven bohatý program. Kromě výtvarných aktivit, nácviků pracovního chování a hry, bojovek, výletů a dalšího bohatého programu, který nabízel dětem najít si nové kamarády, komunikovat s nimi, pracovat v kolektivu, domlouvat se s

kamarády, podílet se na společných činnostech a sdílet své prožitky, si děti odnesly mnoho dalších zážitků ze společných výletů. Děti měly možnost absolvovat skupinovou i individuální muzikoterapii, kterou prováděla kolegyně z Lentilky Pardubice.

Příměstský tábor Praha:

Centrum Terapie Autismu pořádalo od pondělí 25. do pátku 29. 7. 2016 příměstský tábor pro děti s PAS, který se konal v našich prostorách v Praze. Táboru se zúčastnilo 14 dětí s PAS. Táboru se účastnily také naše kolegyně z organizace Auticentrum z Českých Budějovic. Program nabízel možnost najít si nové kamarády, komunikovat s nimi, pracovat v kolektivu. Každý den nový zážitek, jízda lanovkou, na koni, lodičky ve Žlutých lázních, zvířátka nebo výlet na lodi po Berounce. Děti se účastnily výtvarných aktivit, nácviků pracovního chování a hry, bojovek, obědu v restauraci.

Zároveň byly v závěru tábora poskytovány konzultace pro rodiče s vedoucí centra Romanou Straussovou.

Příměstské tábory Havlíčkův Brod

V termínech 11. – 15. července 2016 a 1. – 5. srpna 2016 pořádalo CJT(A) Havlíčkův Brod příměstské tábory. Táboru se účastnilo celkem 9 dětí s PAS. Na terapeuticky zaměřených táborech probíhal každý den nácvik práce s denním rozvrhem, nácvik hry (dle schopností dětí buď individuální nácvik hry nebo hra ve dvojici), muzikoterapie, výtvarná dílna, společné hry a říkanky a také společné výlety, např. výlet na hrad v Lipnici nad Sázavou, výlet do přírody ve Stříbrných Horách a další. Děti měly možnost pracovat ve skupině s kamarády, čímž byla podpořena jejich schopnost interakce s druhými dětmi.

Poslední den tábora byla všem rodičům poskytnuta konzultace s vedoucí pobočky Marcelou Novotnou, během které jim byla předána videa z týdenní práce a zpětná vazba o průběhu tábora a dosažených cílech v rozvoji dětí.

Kurzy a přednášky na území ČR

Aktivní účast na konferencích:

Mezinárodní odborná konference "ABA terapie a behaviorální terapie", která se konala 12. 3. 2016 v Kutné Hoře

Konference na téma "ABA terapie a behaviorální terapie" byla vyvrcholením ročního projektu rané péče v Kutné Hoře "ABA terapie v Centru Na Sioně", který je podpořen grantem z Islandu, Lichtenštejnska a Norska v rámci EHP fondů. V rámci tohoto školení proběhlo 180 hodin proškolení v metodě O.T.A. a praxe i supervize. O metodě O.T.A. a jejím využití u dětí v předškolním a školním věku byl druhý hlavní příspěvek na konferenci. Dalším příspěvkem byla raná intervence O.T.A.

Na konferenci přednášel pan Jens Erik Skar Ph.D. z norského Institutu aplikované analýzy (IAA, Stavanger) - klinický psycholog a odborník na behaviorální terapii. Ve druhé polovině přednášela Romana Straussová. Během konference byl také představen projekt Rané péče v Kutné Hoře – intenzivní behaviorální terapie.

Mezinárodní konference Šťastné dětství byla závěrečnou konferencí projektu Šťastného dětství, který byl zaměřen na osvětu inovativních metod při práci s dětmi se zdravotním postižením. V rámci tohoto projektu se **pracovníci Slezské diakonie střediska LYDIE Český Těšín a SALOME Bohumín** mohli vzdělávat v O.T.A. metodě Romany Straussově - Intenzivní terapii a Feldenkraisovy metody. Na konferenci přednášela R. Straussová, Ph.D. intenzivní terapii O.T.A. u starších dětí, ale také představila ranou intervenci O.T.A.. Dále přednášel psycholog a psychoterapeut Mgr. Přemysl Mikoláš a zkušená terapeutka ABA z Polska Beata Ignaczewska.

Současně také během celého roku probíhaly besedy a workshopy, díky kterým se i rodiče mohli o těchto metodách dozvědět více.

V současné době probíhá na obou zmíněných střediscích Intenzivní terapie a Individuální nácviky dětí s PAS prostřednictvím metody O.T.A. Romany Straussově.

Konference s názvem Směrem z PASTi aneb autismus v praxi

konference bourající bariéry pro lidi s PAS proběhla v pondělí 18. 4. 2016 v Pardubicích. V příspěvku byly představeny výsledky měřeného chování v průběhu půl roku, u 10 dětí, které pobíraly intenzivní terapii O.T.A. Šlo o studii v rámci pilotního projektu VZP. Prezentován byl také postup včasné intervence u dětí s pozitivním screeningem PAS i výsledky longitudinální studie 2010 – 2016. Konferenci pořádala organizace RIC a Lentilka v Pardubicích, kde jsou pracovníci proškoleni v metodě O.T.A. a kde touto metodou také pracují, především u předškolních dětí.

Školení v Hradci Králové pro Praktické lékaře pro děti a dorost

12. 11. 2016 v Hradci Králové v rámci krajských Managementů Odborné společnosti praktických lékařů pro děti a dorost Jana Evangelisty Purkyně proběhlo první seznámení s intervenční metodou O.T.A. u dětí s PAS raného věku.

Akreditovaný kurz PAS I. A PAS II. pro klinické logopedy

Během března, dubna, května, listopadu a prosince 2016 proběhly opakovaně dvoudenní kurzy o problematice rozvoje komunikace i řeči u dětí s PAS I na Foniatrické klinice v Praze 2 i PAS II v Centru Terapie Autismu v Praze.

V r. 2016 probíhaly na katedře **Speciální pedagogiky PedF UK** opakovaně přednášky a semináře: **Symptomatické poruchy řeči – PAS** pro budoucí logopedy a poradenské pracovníky.

Celodenní školení behaviorální metody O.T.A. pro děti 3 - 6 a 7 - 16 let proběhlo v **dětské psychiatrické nemocnici** v Lounech.

V **rámci IPVZ** proběhlo opakovaně školení behaviorálních technik i O.T.A. pro **pedopsychiatry**.

Centrum Terapie Autismu realizovalo **akreditované kurzy a semináře o komunikaci a terapii u dětí s PAS** pro pedagogy i rodiče ve středisku Rané péče EDA a Středisku rané péče v Pardubicích, o.p.s.

C)T)A) realizovalo **přednášky pro akreditovaný kurz Poradce rané péče**,

dále dílčí přednášky pro Rané péče Český Těšín, Zlín, Vsetín, Ostrava, Bohumín, Pardubice, Kutná Hora, Eda Praha, Lira Liberec, Vrchlabí, Ústí nad Labem, Soběslav, České Budějovice a Dětský stacionář Žirafa na Karlovarsku.

Tyto přednášky se týkají práce poradců rané péče v rodinách dětí s PAS, jedná se často o praktická doporučení ke konkrétní práci.

Funkční strategie v přístupu k dítěti s autismem v prostředí ZŠ

C)T)A) pořádalo pro Slezskou diakonii v Českém Těšíně akreditovaný kurz určený pro pedagogické pracovníky základních škol s názvem Funkční strategie v přístupu k dítěti s autismem v prostředí základní školy. Přednášející tohoto kurzu byla Bc. Klára Straussová. Hodinová dotace kurzu byla 16 výukových hodin rozdělených do 2 dnů. Kurz byl podpořen názornými ukázkami videí, fotografií a praktických speciálně pedagogických pomůcek.

Tento kurz probíhal také v Praze.

Kurzy a přednášky v C)T)A)

Koncem ledna 2016 se v C)T)A) konal seminář našeho externího spolupracovníka

Mgr. Miroslava Vosmika (pedagog a výchovný poradce se zaměřením na vzdělávání dětí

s PAS) na téma „**Vzdělávání dětí s PAS od 1. 9. 2016**“.

Seminář byl zaměřen na informace o změnách ve vzdělávání souvisejících s novelou školského zákona pro vzdělávání dětí se SVP.

V měsíci říjnu pořádalo C)T)A) kurz „**Efektivní výchova a vzdělávání dětí s autismem v MŠ**“. Kurz je akreditován MŠMT. Byl určen především pro pedagogické pracovníky mateřských škol. Časová dotace kurzu byla 16 hodin.

Přednášejícími kurzu byla Mgr. Berta Burkoňová a Mgr. Ivana Mátlová.

Ve čtvrtek 24. 11. 2016 proběhl v C)T)A) kurz „**Problematika hry u dětí s autismem**“. Kurz byl určen rodičům i odborníkům pracujícím s dětmi s PAS. Kurz je akreditován MPSV, byl rozdělen na dvě části – teoretickou a praktickou ve formě workshopu. Přednášející kurzu byla Bc. Klára Straussová.

Dále dílčí **přednášky našich terapeutů v základních i mateřských školách**, raných péčích a dalších organizacích.

Mgr. Hrdinová přednášela **pro VISK** (vzdělávací institut středočeského kraje):

v dubnu a listopadu 2016 - Metody práce s dítětem s PAS v MŠ a Asistent pedagoga a podpora dětí s PAS v MŠ a na 1. stupni ZŠ

Další kurzy:

V září 2016 Metody práce s dětmi s PAS v rodině (kurz pro rodiče)

V listopadu 2016 Proškolení asistentů intenzivní terapie v návaznosti na jejich přímou práci v terapii

Dlouhodobá školení

Školení pro pracovníky Auxilia Vsetín

Od srpna 2016 probíhá školení Teoretické seznámení se skupinovými nácviky sociálně komunikačních dovedností pro děti s PAS, na něž všechny účastníce z Auxilium ve Vsetíně navazují Výcvikem instruktorů skupinových nácviků pro děti s PAS. Tyto kurzy jsou akreditovány MPSV. Školení vede Bc. Klára Straussová.

Školení a výcvik v terapeutické metodě O.T.A.

V roce 2016 byl zahájen výcvik terapeutické metody O.T.A. Celková časová dotace výcviku je 200 hodin.

Výcvik je rozdělen do tří částí:

Teoretické školení o metodě O.T.A.

Stáže s navazující přímou prací u dítěte pod supervizí v rámci asistencí v O.T.A. terapii.

Supervize pod vedením Mgr. Romany Straussové, Ph.D.

V roce 2016 proběhla teoretická část zaměřená na metodu O.T.A. v časové dotaci 120 hodin. Stáže, přímá praxe a supervize budou pokračovat i v roce 2017.

Výcvikem prochází pracovníci organizací Auticentrum o.p.s., České Budějovice; I MY, o.p.s. ze Soběslavi a Středisko Světlo pracující pod Diakonií českobratrské církve evangelické ve Vrchlabí.

V roce 2016 probíhaly pravidelně SUPERVIZE pracovišť pracujících metodou O.T.A.

Pravidelné a opakované supervize přímé práce i práce poradců rané péče.

8. Sponzoři, kteří podpořili C) T) A)

Palatinum

Nano Energies

Konto Bariéry

VÝBOR DOBRÉ VŮLE - Nadace Olgy Havlové

Dobroděj

Městská část Prahy 2

Českobratrská církev evangelická Horní Krupá

Delta

Všem, kteří podporují naši činnost, patří velký dík!